

Belső ellenőri jelentés

**a tárgyi eszközök nyilvántartásának vizsgálatáról
Beleg Község Önkormányzatánál**

Az ellenőrzésre Beleg Község Önkormányzata és az I-Audit Pénzügyi Ellenőrző és Tanácsadó Kft. között a belső ellenőrzési feladatok ellátására létrejött szerződés, valamint az önkormányzat 2023. évi belső ellenőrzési terve alapján került sor.

Az ellenőrzést végezte: I-Audit Pénzügyi Ellenőrző és Tanácsadó Kft.
Szita László belső ellenőr

A vizsgált szervezet: Beleg Község Önkormányzata

Az ellenőrzés célja:

- tárgyi eszközök analitikus nyilvántartása megfelelő-e,
- a tárgyi eszközök állománya hogyan alakult,

Az ellenőrzés módszere: az analitikus nyilvántartás, bizonylatok vizsgálata

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A vizsgált időszak: 2022. január 1-től 2022. december 31-ig

Az ellenőrzés időtartama: 2023. június 12-19. (6 ellenőri nap)

A jelentés elkészítésének határideje: 2023. június 30.

Az ellenőrzésnél figyelembe vett jogszabályok:

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény (Áht.),
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtását szabályozó 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet,
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény,
- az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Kormányrendelet,
- a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011 (XII. 31.) Kormányrendelet (Bkr.)

I. Összefoglalás

Az analitikus nyilvántartások vezetésének és azon belül a nemzeti vagyonba tartozó tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásának rendszerét, feladatait az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet 14. sz. melléklete határozza meg. A Kormányrendelet 51. §-a szerint a részletező, analitikus nyilvántartások vezetésének módját a számlarendben kell szabályozni.

Beleg Község Önkormányzatánál az analitikus nyilvántartások vezetését, feladatait a 2020. január 1-től hatályos Számlarend 3.9 pontja tartalmazza, amely szerint a tárgyi eszközökről részletező nyilvántartást kell vezetni az Áhsz. 14. sz. melléklet VII. pontja alapján. A nyilvántartás vezetése az ASP integrált rendszer „KATT” moduljával történik.

A befejezett beruházások, felújítások aktiválását elvégezték, amelynek során a tárgyi eszközök egyedi nyilvántartó lapját kiállították. Az ingatlanokat az aktiválással egyidejűleg az ingatlankataszterbe felvezették. Az Önkormányzatnál a beruházások üzembe helyezését a vizsgált időszakban nem dokumentálták üzembe helyezési jegyzőkönyvvel. Az üzembe helyezéshez szükséges egyéb dokumentumok (üzembe helyezési jegyzőkönyvek, átadás-átvételi nyilatkozatok, beszerzésről kiállított számlák) azonban rendelkezésre álltak.

A tárgyi eszköz beszerzéseket felülvizsgálva megállapítottuk, hogy

- a tárgyi eszközök könyv szerinti értékét számlákkal minden esetben alátámasztották
- az építési beruházások esetében, valamint a nagyobb értékű gépek berendezések, felszerelések beszerzése esetén a kötelezettségvállalás alapbizonylatát jelentő szerződések rendelkezésre álltak,
- a tárgyi eszközök beszerzéséről készült szerződések esetében a kötelezettségvállalást jelentő szerződésekről hiányzik az ellenjegyző aláírása.

A tárgyi eszközök főkönyvi könyvelését az ASP programmal végzik. A nagy értékű, 200.000 Ft egyedi bekerülési értéket meghaladó tárgyi eszközöket az eszközök besorolásának megfelelően könyvelték. A felülvizsgálat alapján megállapítottuk, hogy az építményeknél néhány esetben az értékcsökkenési leírasi kulcsát az állományba vételkor tévesen 2 %-ban határozták meg az építményekre előírt 3 % helyett.

A tárgyi eszközök 2022. december 31-i 405.440.932 Ft állománya a 2022 január 1-i 366.786.736 Ft nyitó állományhoz viszonyítva 38.654.196 Ft-tal nőtt, amely az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok 38.413.061 Ft növekedéséből és a gépek, berendezések, felszerelések, járművek 241.135 Ft növekedéséből adódik.

II. Jogszabályi háttér

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet (Áhsz.) 11. § (3) bekezdése szerint a mérlegben a tárgyi eszközökön belül kell kimutatni

- az Szt. 26. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal az ingatlanokat és a kapcsolódó vagyoni értékű jogokat,
- az Szt. 26. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal a (4) bekezdés szerinti gépeket, berendezéseket, felszereléseket, járműveket,
- az Szt. 26. § (6) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal a tenyészállatokat,
- az (5) és (6) bekezdés szerinti beruházásokat, felújításokat, és
- a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

Az Áhsz. 14. sz. melléklete határozza meg az analitikus nyilvántartások vezetésének és azon belül a tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásának rendszerét.

Az Áhsz. szerint

1. A tárgyi eszközök nyilvántartása tartalmazza legalább
 - a) a tárgyi eszköz megnevezését, sajátos adatait,

- b) a készítő, szállító megnevezését, az azonosításhoz szükséges egyéb adatokat, kivéve, ha az eszközt nyilvántartása csoportosan történik,
- c) vagyoni értékű jog esetén azon ingatlan pontos megnevezését, amelyhez a jog kapcsolódik,
- d) a tulajdonosnál a tulajdonba kerülés módját, a tulajdoni hányadot, az esetleges védettségre, korlátozásra, terhelésre vonatkozó adatokat,
- e) a vagyongekezelőnél, koncesszió jogosultjánál a tulajdonos megnevezését, a vagyongekezelés, koncesszió időtartamát, a vagyongekezeléssel, koncesszióval kapcsolatos követelések, kötelezettségek azonosításához szükséges adatokat,
- f) a beszerzést, létesítést és a használatbavételt igazoló bizonylatok azonosításához szükséges adatokat, a használatbavétel dátumát,
- g) a bekerülési értéket (bruttó értéket),
- h) a várható használati időt, a megállapított maradványértéket, a leírasi kulcsot,
- i) az elszámolt értékcsökkenés tárgyevi és halmozott összegét,
- j) az elszámolt terven felüli értékcsökkenés és a visszaírt terven felüli értékcsökkenés összegét, okait és időpontját, az ezeket alátámasztó bizonylatok azonosításához szükséges adatokat,
- k) az egyéb értékváltozások időpontjait, a változás okait, jellegét, az ezeket alátámasztó bizonylatok azonosításához szükséges adatokat,
- l) az eszköz nettó értékét és annak változásait,
- m) az eszköz tartozékainak megnevezését, értékét, az azonosításhoz szükséges adatokat,
- n) az eszköz alap- vagy vállalkozási tevékenység szerinti besorolását,
- o) személyre kiadott eszközök esetén a használó személy azonosításához szükséges adatokat,
- p) a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény szerinti besorolását,
- q) a leltározással kapcsolatos feljegyzéseket.

Az Áhsz. 51. §. (3) bekezdése kimondja, hogy a részletező nyilvántartások vezetésének módját, azoknak a kapcsolódó könyvviteli és nyilvántartási számlákkal való egyeztetését, annak dokumentálását, valamint a részletező nyilvántartások és az egységes rovatrend rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlák adataiból a pénzügyi könyvvezetéshez készült összesítő bizonylatok (feladások) elkészítésének rendjét, az összesítő bizonylat tartalmi és formai követelményeit a számlarendben kell szabályozni.

A Szt. 52. §. (2) bekezdése előírja, hogy az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

III. Részletes megállapítások

1. Az analitikus nyilvántartások szabályozásának vizsgálata

Beleg Község Önkormányzatánál az analitikus nyilvántartások vezetését, feladatait a 2020. január 1-től hatályos Számlarend 3.9 pontja tartalmazza, amely szerint a tárgyi eszközökről részletező nyilvántartást kell vezetni az Áhsz. 14. sz. melléklet VII. pontja alapján. A nyilvántartás vezetése az ASP integrált rendszer „KATI” moduljával történik.

A nyilvántartás vezetéséért a pénzügyi ügyintéző a felelős.

2. A tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásának ellenőrzése

A felülvizsgálatunk alapján megállapítottuk, hogy Beleg Község Önkormányzata a tárgyi eszközök analitikus nyilvántartását az ASP integrált rendszer „KATI” moduljával a vizsgált időszakban

A tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapja tartalmazza:

- a gazdálkodó szervezet megnevezését,
- a költséghely megnevezését és kódját,
- az eszköz megnevezését, számla szerinti megnevezését,
- a mennyiségi egységet,
- az eszköz típusát,
- a főkönyvi számot,

- a leltári számot,
- a gyári számot
- a gyártási évet,
- a beszerzési számla számát,
- a forgalomképességet,
- az elhasználódási időt,
- az állag mutatót,
- a tulajdoni hányadot,
- a szállító megnevezését,
- a gyártó megnevezését,
- a leírás várható időpontját,
- a leírási kulcsot,
- az üzembe helyezés keltét,
- az üzembe helyezési okmány számát,
- a nyilvántartásba vétel keltét,
- a nyilvántartásba vételi bizonylat számát,
- az értékcsökkenés főkönyvi számát,
- a bruttó értéket,
- az értékcsökkenés összegét,
- a nettó értéket,
- a maradványértéket
- a készültségi fokot,
- az elidegenítés tilalom dátumát,
- a megjegyzéseket,
- az egyéb azonosító adatokat
- az érték változások rögzítését.

Az előbbi adatok közül a nyilvántartó lapok nem tartalmazzák mindegyik azonosítót, csak azokat, amelyek relevánsak az adott tárgyi eszköz esetében.

A tárgyi eszközökről az egyedi nyilvántartó lapokat a beruházások, beszerzések üzembe helyezésekor kiállították. A tárgyi eszközök bekerülési értékét az Áhsz. előírásai szerint állapították meg. A beruházások esetében terv szerinti értékcsökkenési leírást a számviteli szabályoknak megfelelően nem állapítottak meg.

3. Az üzembe helyezések (aktiválások) vizsgálata

A felülvizsgálat alapján megállapítottuk, hogy a befejezett beruházások, felújítások aktiválását elvégezték, amelynek során a tárgyi eszközök egyedi nyilvántartó lapját kiállították. Az ingatlanokat az aktiválással egyidejűleg az ingatlankezelésbe felvezették.

A Szt. 52. §. (2) bekezdése előírja, hogy az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell. Az Önkormányzatnál a beruházások üzembe helyezését a vizsgált időszakban nem dokumentálták üzembe helyezési jegyzőkönyvvel. Az üzembe helyezéshez szükséges egyéb dokumentumok (üzembe helyezési jegyzőkönyvek, átadás-átvételi nyilatkozatok, beszerzésről kiállított számlák) azonban rendelkezésre álltak.

Abban az esetben, amikor a beruházáshoz több számla, hatósági engedély kapcsolódik, akkor az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon üzembe helyezési okmánnyal lehet csak bizonyítani.

A tárgyi eszköz beszerzéseket felülvizsgálva megállapítottuk, hogy

- a tárgyi eszközök könyv szerinti értékét számlákkal minden esetben alátámasztották
- az építési beruházások esetében, valamint a nagyobb értékű gépek berendezések, felszerelések beszerzése esetén a kötelezettségvállalás alapbizonylatát jelentő szerződések rendelkezésre álltak,

- a tárgyi eszközök beszerzéséről készült szerződések esetében a kötelezettségvállalást jelentő szerződésekről hiányzik az ellenjegyző aláírása.

Az Áht. 37. § (1) bekezdése szerint kötelezettséget vállalni a Kormány rendeletében foglalt kivételekkel csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet. A pénzügyi ellenjegyzőnek a Kormány rendeletében foglalt kivételekkel meg kell győződnie arról, hogy a tervezett kifizetési időpontokban a pénzügyi fedezet biztosított, a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat.

4. A főkönyvi könyvelés, az értékcsökkenési leírás elszámolásának vizsgálata

A tárgyi eszközök főkönyvi könyvelését az ASP programmal végzik. A nagy értékű, 200.000 Ft egyedi bekerülési értéket meghaladó tárgyi eszközöket az eszközök besorolásának megfelelően könyvelték.

Az értékhatár alatti beszerzéseket az elszámoláskor értékcsökkenésként (költséggént) elszámolták.

A tárgyi eszközöknél az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Kormányrendelet, 17 §-a szerint a terv szerinti értékcsökkenést elszámolták.

Az értékcsökkenésre a 17.§ (2)-(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel az Szt. 52. § (1), (2) és (5)-(7) bekezdését alkalmazták.

A kisértékű immateriális javak bekerülési értékét a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értékét az üzembe helyezést, használatba vételt követően, terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolták,

A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint számolták el.

A huszonötmillió forint bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése megállapítása során maradványértéket nem határoztak meg.

A felülvizsgálat alapján megállapítottuk, hogy az építményeknél néhány esetben az értékcsökkenési leírási kulcsát az állományba vételkor tévesen 2 %-ban határozták meg az építményekre előírt 3 % helyett.

A tárgyi eszközök részletező nyilvántartásáról negyedévenként az összesítő feladást a pénzügyi könyvvitel részére elkészítették.

Az összesítő feladás tartalmazza:

- a főkönyvi számlák megnevezését,
- a nyitó értékeket bruttó érték, értékcsökkenési leírás és nettó érték bontásban
- a bruttó érték változását csökkenés, növekedés és összesen bontásban,
- az értékcsökkenést csökkenés, növekedés és összesen bontásban,
- a záró értékeket csökkenés, növekedés és összesen bontásban

5. A tárgyi eszközök állományának változása

Az Önkormányzatnál a tárgyi eszközök bruttó állománya a vizsgált időszakban a következők szerint alakult:

Megnevezés	2022. 01.01.	2022.12.31.	Ft-ban Változás
termőföldek	10 780 850	10 780 850	0
telkek	2 590 000	2 590 000	0
épületek	79 955 348	96 138 438	16 183 090
építmények	152 425 855	178 400 853	25 974 998
üzemeltetésre, kezelésre átadott ingatlanok	106 087 578	102 342 551	-3 745 027
Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	351 839 631	390 252 692	38 413 061
informatikai eszközök	132 255	16 756	-115 499
egyéb gép, berendezés és felszerelés	5 298 533	5 655 167	356 634
Gépek, berendezések, felszerelések, járművek	14 947 105	15 188 240	241 135
Beruházások, felújítások	0	0	0
Összesen	366 786 736	405 440 932	38 654 196

A tárgyi eszközök 2022. december 31-i 405.440.932 Ft állománya a 2022 január 1-i 366.786.736 Ft nyitó állományhoz viszonyítva 38.654.196 Ft-tal nőtt, amely az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok 38.413.061 Ft növekedéséből és a gépek, berendezések, felszerelések, járművek 241.135 Ft növekedéséből adódik.

V. Javaslatok

A vizsgálat alapján az alábbi intézkedések megtételét javasoljuk:

1. Az üzembe helyezések dokumentálására használják az ASP programból előállítható üzembe helyezési bizonylatot.
2. Tekintsék át az építmények esetében az értékcsökkenési leírási kulcsokat.
3. A kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályoknak megfelelően a kötelezettségvállalást jelentő szerződéseket a pénzügyi ellenjegyző is írja alá.

Kaposvár, 2023. június 20.

Szita László
belső ellenőr
regisztrációs szám: 5115389